

Värm gården med spannmål

Lantmännen och LRF har i dagarna släppt sitt nya informationsmaterial om spannmålseldning. Vi återger i delar av materialet som kan beställas i sin helhet från Lantmännen 0510-88 500 eller LRF 0771-57 35 73.

Ny jordbrukspolitik

För att stimulera produktion av energi på åker får energigrödor ett tillägg på den ordinarie arealersättningen.

Tillägget är beroende av hur mycket som odlas i hela EU men beräknas bli 45 euro per ha (ca 400kr/ha). Tillägget utgår ej vid odling på arealuttag. Vid försäljning av energigröda som får tilläggsersättning krävs ett avtal mellan jordbrukaren och bearbetningsföretag.

Komplicerade regler för gårdsanvändning

Om en lantbrukare skall använda en gröda som får tilläggsersättning på den egna gården krävs att varan först vägs in och registreras hos en uppköpare. Alternativt måste varan märkas och denatureras för att garantera särhållning från annan vara. Dessa regler omöjliggör i praktiken tilläggsersättning för spannmål som eldas på den egna gården.

Regler för odling på arealuttag

Möjligheterna att odla energi- och industrigrödor på arealuttag med bibehållen arealersättning kvarstår.

Arealuttagskravet sänks dock från 10 till 5% för 2004. Vilket arealuttag som gäller för året där efter är ännu inte beslutat. I likhet med tidigare krävs för avsalu

av ettåriga grödor som odlas på uttagen areal ett kontrakt mellan jordbrukaren och uppköparen eller förädlare. För att på den egna gården använda gröda som odlats på arealuttag krävs samma förfarande som angivits ovan, dvs invägning och registrering hos uppköpare eller märkning och denaturering.

Frikopplad arealersättning 2005

Översynen av EUs jordbrukspolitik (MTR) väntas leda till att arealersättningen frikopplas från 2005. Det innebär att arealersättningen utgår även om marken odlas eller ej. Det blir dock ett krav att marken skall hållas i hävd.

Bränslespannmål bör odlas på ordinarie areal

Med de nya reglerna är det ekonomiskt ofördelaktigt att odla spannmål om avsalupriset åtminstone inte täcker de rörliga produktionskostnaderna. Att odla för det egna värmebehovet kan då vara ett mycket lönsamt alternativ. För att i praktiken klaras EUs regelverk bör sådan spannmål odlas på den ordinarie arealen.

Elda med den sämst betalda spannmålen

Om mindre volymer eldas är det mest ekonomiskt fördelaktigt att ta de partier som på grund av skördeförhållanden har lägst marknadsvärde.

Det gäller inte minst havre som kan få stora avdrag på grund av låg rymdvikt och färg. I värmepannan har detta ingen betydelse. Om man skall odla för just bränsleanvändning, välj då en sort som ger hög avkastning och som är lätttröskad genom bra stråstyrka och tidig mognad. Gödsel och ogräsbekämpa som om det vore foderhavre.

Havre - det bästa alternativet

- högt värmevärde
- lågt marknadspris
- bra för växtföljden
- mjuk, lättantändlig kärna
- mindre risk för sintring
- kan odlas i hela landet
- lämplig på alla jordar

Andra kommersiella energigrödor

Vill man behålla den traditionella växtodlingen är spannmål (vete, korn eller rågvete) för etanolproduktion ett bra alternativ. Etanolspannmålen kan odlas på ordinarie areal eller på uttagsareal. Ett annat alternativ med bibehållen växtföljd är energiraps, på båda ovanstående utgår extra tillägg.

Salix är konkurrenskraftigt med spannmål

För den lantbrukare som kan anpassa sina fasta kostnader, maskiner bland annat, är salix ett mycket konkurrenskraftigt alternativ till spannmål. Salix berättigar också till det nya arealtillägget på 45 euro / ha. Agrobränsle AB kan hjälpa till med en aktuell kalkyl. www.agrobransle.se

Risker & Problem

• sommar drift - dagens teknik har svårt att hålla optimala värde under sommaren då värmebehovet är litet, vi har därför i kalkylerna räknat med att el och olja används för tappvarmvatten denna period. Solpaneler är ett bra sätt att producera värme under sommaren.

• askmängden - spannmålsaska är mycket voluminös och man bör därför välja en panna med stort utrymme för askan. Komplettera gärna med automatisk askutmatning.

• sintring - välj en horisontal-matad brännare och för större anläggningar en rörlig roster.

• korrosion - elda effektivt med rätt temperatur för att undvika korrosionsproblem.

• damm och skadedjur - använd väl tätade transportsystem och lagringsbehållare

• mera arbete - bekvämare än ved, flis och halm men räkna med att en spannmålseldad anläggning kräver daglig tillsyn.

Hela systemets funktion är viktig. Se till att panna och brännare är anpassade till varandra annars får man inte ut maximal verkningsgrad.

Byggnadsmålan vid installationer över 50 kW. Anläggningar över 500 kW är anmälningspliktiga till kommunen, över 1000 kW till länsstyrelsen. I vissa fall kan kommunerna kräva bygglov även för mindre anläggningar. Fråga miljöinspektören!

Solvärmebidrag

Spannmål och sol kan vara en bra kombination. Vid installation av solvärme kan man få 30% i bidrag, dock högst 7500 kr. För information och ansökan kontakta länsstyrelsen.

Skattereduktion vid nybyggnation

Den som bygger en ny villa kan få skattereduktion för installation av biobränsleanläggning till exempel en spannmål eller pelletspanna som primär värmekälla.

Den nya pannan måste kunna värma vatten och samtidigt vara huvudsaklig uppvärmningskälla i huset. Ågaren måste bosätta sig i huset under nybyggnadsåret. Skattereduktion ges med 30% av den kostnad som överstiger 10 000 kr, maxbeloppet för biobränsleanläggning är 15 000 kr. Mer information hos Skatteverket www.skatteverket.se

Ekonomiska råd

LRF Konsults lokalkontor hjälper till med ekonomiska kalkyler ring 0771 - 27 27 27 eller hitta ditt lokalkontor via www.konsult.lrf.se

Sofie Samuelsson